

Draaiboek hoogwater gemeente Venlo

Gebied Arcen

2023

VEILIGHEID EN WIJKGERICHT WERKEN

ons kenmerk

team RGVEWW

steller AWP van Es KDEP Penders

doorkiesnummer +31 625474973

datum 25 september 2023 – versie 1.0

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1 Inleiding 3	
1.1 Probleem beschrijving.....	3
1.2 Doel van dit draaiboek.....	4
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Gebiedsbeschrijving Arcen	6
2.1 Binnen en buitendijks.....	6
2.2 Beschermingsniveau / normering.....	8
3 Betrokken partijen	9
3.1 Veiligheidsregio Limburg Noord.....	9
3.2 Waterschap.....	9
3.3 Rijkswaterstaat.....	10
3.4 Gemeente Venlo.....	10
3.5 Hoogwatergroep Arcen.....	11
3.6 Bewoners / ondernemers van Arcen.....	11
4 Hoogwaterfases (op- en afschaling)	12
4.1 Opschaling.....	12
4.2 Afschaling.....	14
5 Risico's en evacuatie	16
5.1 Zelfredzaamheid bewoners / ondernemers.....	16
5.2 Evacuatie.....	16
5.3 Evacuatieroute.....	18
5.4 Achterblijvers.....	18
6 Herstel en nazorg	19
6.1 Schadevergoeding.....	19
6.2 Wet Tegemoetkoming Schade (WTS).....	19
7 Communicatie	20
7.1 Risico communicatie.....	20
7.2 Crisiscommunicatie.....	20
7.3 L1 Rampenzender / Nu.venlo.nl / Omroep Venlo.....	20
8 Borging draaiboek	21
8.1 Up-to-date houden / onderhoud van het draaiboek.....	21
Bijlage 1 Organogram Team Bevolkingszorg	22
Bijlage 2 Organogram hoogwatergroep Arcen	23
Bijlage 3 Evacuatieroute Arcen	24
Bijlage 4 Format brief buitendijkse objecten	25

Bijlage 5 Concept noodverordening.....	26
Bijlage 6 Belangrijke adressen en telefoonnummers i.v.m. hoogwater (NIET OPENBARE BIJLAGE!).....	29

1 Inleiding

Bij Nederland hoort water. Zij zijn onafscheidelijk met elkaar verbonden. Het is een leuke en unieke combinatie, maar het kan zeer zeker ook tot problemen leiden. In 1993 en 1995 stond het water in de Nederlandse rivieren heel hoog en was de dreiging van een overstroming groot, wat leidde tot een evacuatie van een kwart miljoen mensen.

In 1993 was er een dijkdoorbraak in het centrum van Arcen, waardoor een groot deel van het dorp dagenlang onder water kwam te staan en veel inwoners hun huizen noodgedwongen moesten verlaten. In 1995 kon een herhaling worden voorkomen dankzij de samenwerking en krachtinspanningen tussen alle betrokken partijen op basis van de overstroming in 1993, waarvan veel geleerd is.

Na de overstromingen in de jaren '90 heeft het kabinet besloten dat er maatregelen getroffen moesten worden en zijn er tijdelijke dijken en kades in Arcen aangelegd. In het kader van de Maaswerken zouden deze tijdelijke kades en dijken verder worden aangepakt om een hoger veiligheidsniveau te realiseren. Hiervan is het tot nu toe helaas niet gekomen. Er worden nu plannen door het Waterschap uitgewerkt om de hoogwaterbescherming in 2027 te hebben verbeterd door ophoging en verplaatsen van dijken en kades in Arcen.

De laatste ernstige hoogwatercrisis was in juli 2021, toen opnieuw het dorp Arcen door het hoogwater van de Maas in problemen dreigde te komen en de burgemeester de evacuatie van het dorp gelastte. Het lukte ondanks een hogere waterstand c.q. afvoer van de Maas dan in 1995 opnieuw om Arcen met tijdelijke maatregelen weer droog te houden behoudens enkele buitendijks gelegen panden.

Anders dan in 1995 verliep de samenwerking tussen overheden en overige organisaties in 2021 communicatief en organisatorisch moeizamer dan in 1995. De evaluatie leidde tot het besef dat het anders moet en kan. Er zou net als vroeger, toen Arcen nog onderdeel was van de gemeente Arcen en Velden, een draaiboek moet komen om samen het toekomstige hoogwater van de Maas in Arcen zo goed mogelijk te bestrijden.

Dit draaiboek is dan ook geschreven voor het gebied Arcen, zodat de bewoners / ondernemers en ondernemers van dit gebied weten wat ze van de gemeente en van verschillende andere (semi overheid)instanties mogen verwachten.

In dit draaiboek komen drie onderdelen aan bod wat betreft taken en verantwoordelijkheden:

1. Beheer en onderhoud van de infrastructuur, die Arcen beschermt tegen hoogwater en essentieel is voor een veilig verlaten van het gebied.
2. Het handelen bij hoogwater / het dringende advies tot wel of niet verlaten van het gebied.
3. De afbouwfase inclusief nafase.

1.1 Probleem beschrijving

Zoals hierboven al beschreven heeft het hoogwater van de Maas veel impact op Arcen en omgeving. De toegankelijkheid van het dorp kan worden beperkt door het hoge water en de waterstand kan dusdanig hoog worden (of een kering kan falen zodat we te maken krijgen met een dijkdoorbraak), waarbij de situatie ontstaat dat vroegtijdig het advies wordt gegeven aan iedereen om tijdig het gebied te verlaten. We noemen dit ook wel een preventieve evacuatie. Door middel van vroegtijdige evacuatie wordt het gebied niet meer bewoond en

gebruikt als het water komt en hoeven er geen slachtoffers te vallen. Bewoners en ondernemers kunnen hun (waardevolle) spullen naar een veilige / droge plaats brengen, zodat deze geen schade zullen ondervinden.

Preventieve evacuatie is een nadrukkelijk advies. Mochten de bewoners dit advies niet willen opvolgen dan is men zelf verantwoordelijk voor zijn of haar veiligheid. Dit geldt zowel voor de binnendijkse als buitendijkse gebieden.

De duur van het hoogwater is vooraf niet exact te voorspellen. Meerdere hoogwatergolven kunnen elkaar in korte tijd opvolgen. Zonder voorbereiding kunnen mensen voor langere tijd zonder voedsel en drinken komen te zitten. We zullen verder in het draaiboek daarom ook aandacht besteden aan hetgeen de inwoners / ondernemers zelf kunnen doen om zich voor te bereiden op het hoogwater Maas.

Ten aanzien van de bescherming van de bewoners langs de Maas moeten 2 situaties van elkaar worden onderscheiden: (1) de bescherming van de bewoners die binnendijks wonen, achter de dijk (de zogenaamde primaire waterkering), en (2) de bescherming van bewoners die buitendijks wonen.

Situatie 1: binnendijks

De kans dat het water in de Maas zo hoog stijgt dat de dijken het water niet langer kunnen keren is klein, maar wel aanwezig. De dijken zijn na 1993 en 1995 aangelegd, maar voldoen niet aan de huidige normen. Voor een (dreigende) overstroming van binnendijks gebied heeft de Veiligheidsregio Limburg-Noord het Rampbestrijdingsplan Hoogwater Limburg opgesteld. Dit draaiboek zal hier verder op aansluiten en maatwerk leveren per dorp c.q. wijk. Hiervoor is gekozen omdat de problematieken in elk dorp / wijk verschillend kunnen zijn. In dit draaiboek zal vooral de structuur beschreven worden, terwijl in het bijhorende actieplan alle acties worden afgestemd met elkaar (gemeente versus werkgroep hoogwater van een dorp / wijk).

Situatie 2: buitendijks

De bewoners die buitendijks wonen, wonen in het winterbed van de rivier. Als het water zeer hoog stijgt, zullen de uiterwaarden meestromen. De bewoners die buitendijks wonen moeten deze gebieden dan hebben verlaten.

1.2 Doel van dit draaiboek

Dit draaiboek Hoogwater Arcen beschrijft de activiteiten die de alle betrokken partners uitvoeren bij hoogwater. Het draaiboek is bedoeld om vooraf duidelijkheid te geven over wat partijen van elkaar kunnen verwachten en op welke wijze de werkzaamheden van verschillende (semi overheid)instanties op elkaar zijn afgestemd.

Het draaiboek is geen rampenplan of calamiteitenbestrijdingsplan en heeft als zodanig dan ook geen wettelijke status.

1.3 Leeswijzer

- Hoofdstuk twee beschrijft de situatie van het gebied.
- Hoofdstuk drie beschrijft de taken en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen.
- In hoofdstuk vier wordt de analyse van het hoogwater beschreven en tevens wordt er aandacht besteed aan de fasering.
- In hoofdstuk vijf zijn de risico's opgenomen en wordt aandacht besteed aan evacuatie.
- Hoofdstuk zes besteedt aandacht aan herstel en nazorg na het hoogwater.
- In hoofdstuk zeven staan de risico- en crisiscommunicatie centraal.
- Tot slot is in hoofdstuk acht de organisatorische borging en het onderhoud van het draaiboek beschreven.

Er zijn bijlagen toegevoegd aan het draaiboek om de geschreven tekst te verduidelijken en ook de acties die ondernomen worden ergens te benoemen.

2 Gebiedsbeschrijving Arcen

In dit hoofdstuk wordt omschreven over welke gebieden dit draaiboek gaat. Daarnaast wordt een kaart toegevoegd met de gebiedsafbakening.

2.1 Binnen en buitendijks

Binnendijks

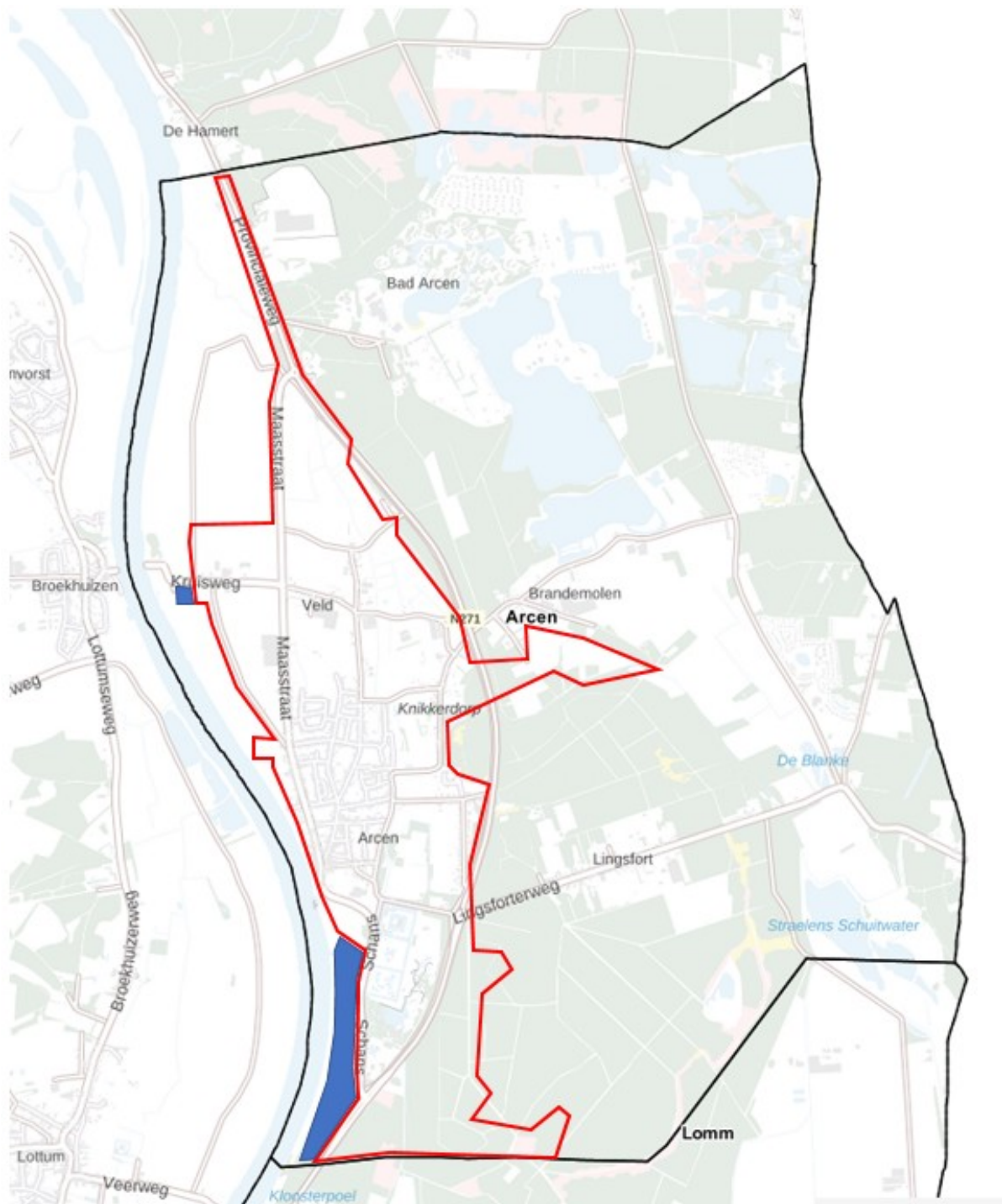
Het binnendijkse gebied wordt beschermd door een (nood)dijk, de zogenaamde primaire waterkering. Het totale gebied dat door deze dijk wordt beschermd is dijkkring¹ 65. Allen objecten die aan de beschermde kant van de dijk liggen vallen daarmee binnendijks. Het binnendijks gebied is rood omlijnd op onderstaand kaartje.

Buitendijks

Het buitendijkse gebied is het winterbed van de Maas. Zodra water het winterbed (de uiterwaarden) in begint te stromen loopt niet het hele winterbed onder water. Bij relatief lage hoogwaters zullen delen van het winterbed onder water lopen maar delen achter waterkering nog niet. Pas bij hogere hoogwaters of bij falende keringen gaat ook water over de waterkering stromen.

In het onderstaande kaartje is aangegeven welk gebied buitendijks ligt (blauw ingekleurd). Dit betekent dat deze onbeschermd zijn tegen opkomend rivierwater. Voor het buitendijkse gebied geldt geen wettelijk beschermingsniveau. De bewoners en ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid en de veiligheid van hun dieren / vee.

¹ Een dijkkring is een gebied dat omsloten is door een stelsel van waterkeringen of hoge gronden, en dat zo is beveiligd tegen overstromingen.

De objecten die dan buitendijks liggen, zijn:

- Wijmarsche Watermolen (Schans 20) / De IJsvogel <terras ligt op 14.36 +NAP>
- Boswachterswoning bij Watermolen (Schans 20) <15.92 m>
- Woning Kruisweg 47 (bij het veer naar Broekhuizen) <15.90 m >

2.2 Beschermingsniveau / normering

Het beschermingsniveau per dijktraject en de bijhorende normen voor de kering zijn bepaald op basis van een risicobenadering (kans x gevolg). Hoe groter de gevolgen, des te kleiner de toelaatbare overstromingskans ofwel hoe strenger de norm. Het beschermingsniveau wordt uitgedrukt in normspecificaties. Deze zijn ingedeeld in zes klassen met een kans op een overstroming van 1 op 300 tot op 100.000 per jaar (signaleringsnorm).

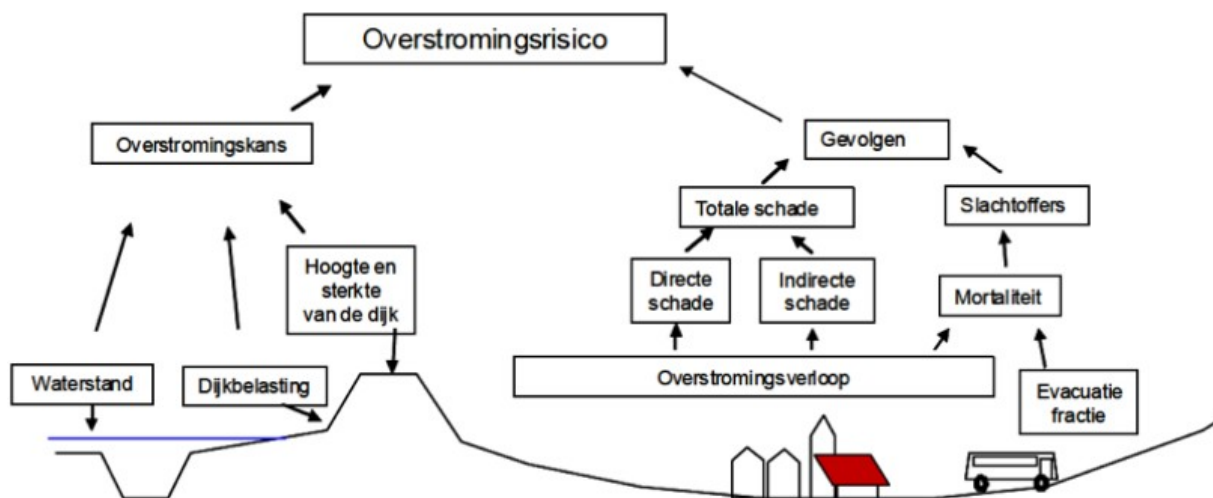
Alle primaire waterkeringen in Nederland hebben een signaleringsnorm gekregen tussen de 1:300 en de 1:1.000.000. De kans dat iets overstromt is daarom 1 op de 300. We hebben het hierbij niet over een kans van 1x in de 300 jaar dat iets zou kunnen overstromen.

De ondergrens geeft de maximaal toelaatbare faalkans voor een waterkering weer, die hoort bij de betreffende signaleringswaarde van de kering. Voor de meeste keringen geldt dat de kans van de ondergrens drie maal groter is dan de kans van de signaleringswaarde.

De signaleringswaarde en ondergrens van ieder dijktraject zijn vastgelegd in de Waterwet, en in de toekomst in de regelgeving onder de Omgevingswet.

Voor het dijktraject 65-1 voor Arcen is het volgende opgenomen qua normeringen:

Signaleringswaarde 1:300
Ondergrens 1:100

3 Betrokken partijen

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke veiligheidspartners een rol hebben ten tijde van hoogwater in Arcen. Hierbij komen de taken en verantwoordelijkheden bij het beheer en onderhoud van de infrastructuur in dit gebied naar voren. Daarnaast is er ook aandacht voor de manier van handelen tijdens hoogwater. De betrokken veiligheidspartners voor hoogwater zijn:

- Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Waterschap Limburg
- Rijkswaterstaat
- Gemeente Venlo
- Hoogwatergroep Arcen
- Bewoners van Arcen

Hieronder zijn de taken en verantwoordelijkheden van deze partijen uitgeschreven.

3.1 Veiligheidsregio Limburg Noord

Als het hoogwater op de Maas dusdanig hoog dreigt te stijgen dat een kritische waterstand kan worden bereikt, heeft de burgemeester het opperbevel om de dreigende situatie in goede banen te leiden. De Veiligheidsregio Limburg-Noord ondersteunt, adviseert en faciliteert de gemeente bij het managen van de ontstane situatie.

Afhankelijk van de behoefte aan een multidisciplinaire coördinatie kan worden opgeschaald middels de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure (GRIP). De veiligheidsregio kan, afhankelijk van de GRIP-fase, adviseurs op beleids- en operationeel gebied in stelling brengen.

Als het gebied wordt afgesloten zorgt de veiligheidsregio er voor dat de hulpdiensten en de meldkamer op de hoogte zijn van de afsluitingen.

3.2 Waterschap

Het waterschap is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van de primaire waterkeringen langs de Maas. Voorafgaand aan en tijdens het hoogwater monitort en bewaakt het waterschap de toestand van de dijken en treft het, indien de situatie dat vereist, maatregelen om de waterkerende functie te borgen.

Het waterschap zet voor het bewaken van de toestand van de dijken ongeveer 20 lokale vrijwillige dijkwachten in. Deze groep onder leiding van een hoofd dijkwacht vormt ook voor de hoogwatergroep Arcen een samenwerkingspartij.

Het waterschap heeft geen taken ten aanzien van de communicatie met buitendijkse bewoners en een eventuele evacuatie. Die taken zijn in handen van de gemeenten en de veiligheidsregio. Het waterschap heeft wel een taak ten aanzien van het bewaken van de stabiliteit van kades en dijken (naast het bewaken van de stabiliteit van de primaire waterkering). Omdat Rijkswaterstaat gaat over het winterbed (de uiterwaarden) van de rivieren verzorgt Rijkswaterstaat de informatievoorziening naar de gemeenten over de verwachte stijging van de waterstand en een eventuele inundatie van buitendijkse gebieden.

3.3 Rijkswaterstaat

De uiterwaarden maken onderdeel uit van het Nederlandse hoofdwatersysteem en vallen daarmee onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat. Dit is een beheerste situatie zolang er geen sprake is van overschrijding van het wettelijke veiligheidsniveau, of zelfs falen, van de primaire waterkering.

Rijkswaterstaat heeft een verantwoordelijkheid omtrent de monitoring van waterstanden en afvoeren op het hoofdwatersysteem; in deze context op de Maas.

De taken en verantwoordelijkheden van Rijkswaterstaat in relatie tot hoogwater zijn onder meer:

- Monitoren van de waterstanden en afvoer;
- Monitoren van de waterstanden op de Maas;
- Beheer kunstwerken (sluizen, stuwen en regelwerken) in het riviersysteem;
- Vertalen van weersverwachtingen en hydraulische omstandigheden (in Nederland en Duitsland) naar verwachte waterstanden en afvoeren op de Maas;
- Periodiek informeren van betrokken organisaties over de verwachte waterstanden;

Rijkswaterstaat heeft een algemene taak in de informatievoorziening bij hoogwater. De hoogwaterberichtgeving is vrij toegankelijk via internet

(<https://waterinfo.rws.nl/#!/thema/Grote%20rivieren/>) en andere media.

3.4 Gemeente Venlo

De burgemeester is verantwoordelijk voor het handhaven van de openbare orde en veiligheid. De uitvoering hiervan is in samenwerking met andere partners zoals de politie, brandweer, ambulancediensten, Rijkswaterstaat, Waterschap maar ook de inwoners van Arcen.

Ten tijde van hoogwater heeft de burgemeester op basis van de Wet op de Veiligheidsregio's het opperbevel bij het in goede banen leiden van de dreigende situatie. De burgemeester is politiek - bestuurlijk verantwoordelijk voor de bestrijding van de gevolgen van hoogwater en zorgt voor een goede beleidsmatige coördinatie van alle werkzaamheden of beleidsmatige afstemming tussen al degenen die bij hoogwater betrokken zijn. Aangezien de burgemeester van Venlo tevens voorzitter Veiligheidsregio is, zal (zodra er opgeschaald wordt naar GRIP 4) het opperbevel overgedragen worden naar de locoburgemeester van de gemeente Venlo.

De uitvoering van alle acties binnen de gemeente Venlo zal gecoördineerd worden door het Team Bevolkingszorg² (TBz). Het TBz bespreekt de ontvangen informatie, kijkt naar de verwachtingen, verzorgt de communicatie en bereidt zich voor op eventuele acties die opgepakt en uitgezet moeten worden. Om een beeld te krijgen wat Bevolkingszorg allemaal doet, kan het volgende filmpje bekeken worden; <https://vimeo.com/275521068/a9bfaa82ce>. Tevens is de structuur van het TBz als organogram toegevoegd (zie bijlage 1).

De gemeente heeft voor en tijdens het hoogwater een informerende, adviserende en coördinerende rol. Dit omdat men de bewoners niet kan verplichten hun woning of het terrein te verlaten, tenzij er levensbedreigende situaties ontstaan. Bij het niet opvolgen van het advies van de gemeente vervalt de verantwoordelijkheid van de gemeente.

De gemeente zal ook de rol oppakken als intermediair als het gaat om de inzet van vrijwilligers uit de dorpen. Zo houden we zicht op waar welke vrijwilligers aan het werk zijn en kan de vraag en aanbod op elkaar afgestemd worden.

² Dit kun je zien als het lokale crisisteam.

De gemeente sluit bij (verwachte) hoogwater wegen in en naar het dorp Arcen af en attendeert de bewoners / ondernemers en de Veiligheidsregio Limburg-Noord over de beperkte bereikbaarheid van het gebied.

Wanneer het water uit het gebied is maakt de gemeente haar wegen schoon en inspecteert en herstelt zij indien nodig de wegen en het straatmeubilair. Na genoemde werkzaamheden worden de wegen weer vrijgegeven.

3.5 Hoogwatergroep Arcen

De hoogwatergroep Arcen zal de volgende rollen gaan vervullen tijdens het hoogwater Maas in Arcen:

- Is een vast aanspreekpunt voor buiten het dorp bij de hoogwatercrisis betrokken partijen en levert een vast contactpersoon met vervanging, zo nodig 24/7 in tijden van crisis.
- Leveren ten tijde van de hoogwatercrisis handjes en specifieke lokale kennis om mee te helpen om de hoogwatercrisis onder verantwoordelijkheid van het bevoegde gezag te bestrijden.
- Is verantwoordelijk voor de organisatie van handjes van bewoners en bedrijven in Arcen, heeft hiervoor permanent een lichte werkstructuur, die ten tijde van een hoogwatercrisis kan worden opgeschaald.
- Zorgt voor een uitwerking van mogelijke werkzaamheden, die in opdracht van derden bij hoogwatercrisis kunnen worden uitgevoerd.
- Zorgt voor een draaiboek voor de eigen organisatie.
- Ziet als taak om bewoners vanuit een centraal punt te informeren over de situatie in het dorp tijdens hoogwatercrises.
- Betrokken professionele partijen faciliteren de dorpsraad in voornoemde taken. De gemeente Venlo vergoed de structurele kosten om een en ander operationeel te houden.

Om een beeld te krijgen van de organisatiestructuur van de hoogwatergroep Arcen is ook hun organogram toegevoegd als bijlage (zie bijlage 2).

3.6 Bewoners / ondernemers van Arcen

De bewoners / ondernemers zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het treffen van maatregelen en maken hun eigen woning / bedrijf en of perceel schoon. Wel zullen zowel de gemeente Venlo als de hoogwatergroep Arcen een appèl doen op inwoners / bedrijven om elkaar ook te helpen en om daar waar nodig is mee te helpen om de hoogwatercrisis te bestrijden.

Wat de bewoners / ondernemers van Arcen zelf kunnen doen is om voorbereid te zijn op wateroverlast, is te lezen op de speciale website <https://www.wachtnietopwater.nl/>. Hierin staan tips wat je kan doen voordat het water komt, wat je kunt doen tijdens het hoogwater en wat je moet doen na het hoogwater. Ook staan hier voorbeelden in van anderen hoe zij zich wapenen tegen het hoogwater.

4 Hoogwaterfases (op- en afschaling)

In dit hoofdstuk kunnen we de tabel doen die Karin maakt, ter ondersteuning op het verhaal.

4.1 Opschaling

De opschaling van hoogwater verloopt in drie fases.

⇒ Fase 1 = Waarschuwingsfase (GEEL)

Doel waarschuwingsfase

Het doel van deze fase is zorgen dat in de gemeente Venlo zowel de bewoners en ondernemers als de verantwoordelijke instanties alert zijn dat de kans bestaat dat er hoogwater aankomt en er een mogelijkheid bestaat dat dit gebied in de komende dagen moet worden geëvacueerd. In deze fase wordt nog niet tot evacuatie besloten. Ook worden nog geen concrete maatregelen genomen om een evacuatie voor te bereiden.

Start waarschuwingsfase

Deze fase gaat in als het water in de Maas bij Sint Pieter de kritische afvoer van 1250 m³/s kan bereiken.

Acties

Iedereen die woont of werkt in Arcen heeft tijd nodig om zich voor te bereiden op hoogwater. Iedereen wordt geïnformeerd via de website van de gemeente Venlo, vanaf het moment dat een (kleine) kans bestaat dat de afvoer het niveau bereikt van minimaal 2000 m³/s.

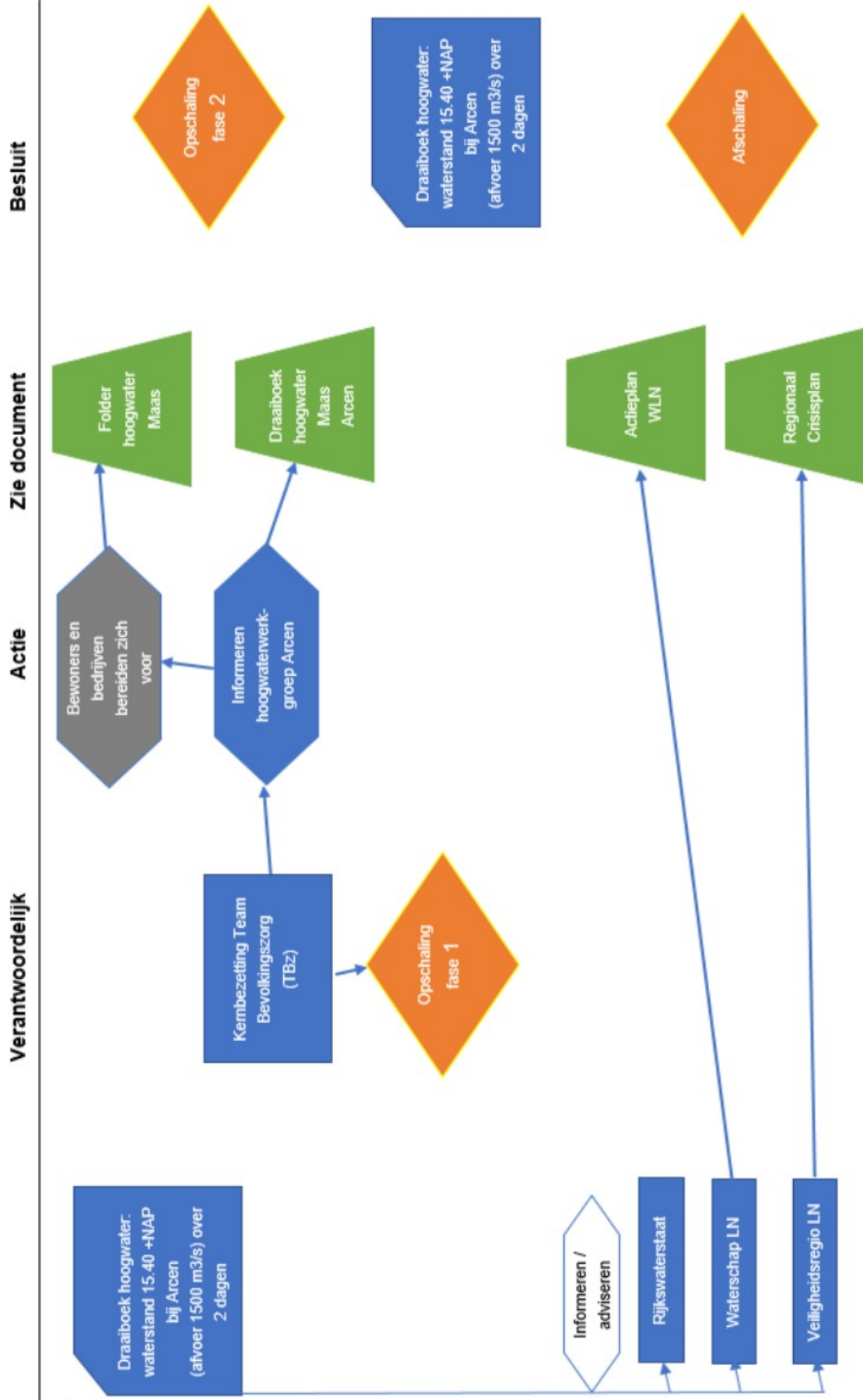
De Coördinatoren Openbare Veiligheid van de gemeente Venlo ontvangen een mail met de voorspellingen bereiken. Het WMCN (waterkamer Rijkswaterstaat) informeert ook het Waterschap Limburg.

In de waarschuwingsfase komt in de gemeente Venlo de kernbezetting van het Team Bevolkingszorg (TBz) bij elkaar. Het kernteam bespreekt de huidige informatie, kijkt naar de verwachtingen, verzorgt de communicatie en bereidt zich voor op eventuele acties die opgepakt en uitgezet moeten worden. De gemeente informeert de inwoners en ondernemers van de gemeente Venlo, via de website of via de telefoon.

Er wordt nog niet opgeschaald via de GRIP-procedure.

In schema 1 zijn de relaties tussen de betrokken actoren in deze fase overzichtelijk weergegeven.

Fase 1: Waarschuwing

⇒ Fase 2 = Voorbereidingsfase

(ORANJE)

Doel voorbereidingsfase

Het doel van deze fase is zorgen dat bewoners zich kunnen voorbereiden op een eventuele evacuatie. In deze fase wordt nog niet tot evacuatie besloten. Er worden al wel concrete maatregelen genomen om een evacuatie voor te bereiden.

Start voorbereidingsfase

Deze fase gaat in als het water in de Maas bij Sint Pieter de afvoer bereikt van 2000 m³/s.

Actie

De regionale rampenbestrijdingsorganisatie wordt operationeel en schaaft op naar GRIP 2. In de gemeente zal er een TBz actief worden die 3x per dag bij elkaar komt om zich voor te bereiden op de werkzaamheden behorende bij een hoogwater en mogelijke evacuatie.

De gemeente Venlo waarschuwt de bewoners en ondernemers in de buitendijkse gebieden dat over 24 uur mogelijk een evacuatieadvies wordt afgegeven. Dit gaat via een brief die wordt afgegeven.

⇒ Fase 3 = Uitvoeringsfase

(ROOD)

Doel uitvoeringsfase

Het doel van deze fase is het (binnen 1 dag) evacueren van het binnendijkse als buitendijkse gebied.

Start uitvoeringsfase

Deze fase gaat in als het water in de Maas bij Arcen waarschijnlijk de kritische waterstand van 16.80 +NAP m zal bereiken.

Acties

De regionale rampenbestrijdingsorganisatie schaaft op naar GRIP 4. Deze organisatie besluiten in onderling overleg met de desbetreffende gemeente Venlo (afstemming met de locoburgemeester van Venlo) een evacuatieadvies af te geven. Indien noodzakelijk maakt de burgemeester gebruik van zijn bevoegdheden als het uitschrijven van een noodverordening of het uitspreken van een noodbevel.

Het besluit om te evacueren wordt doorgegeven aan het TBz. Vanaf dat moment hebben de bewoners de rest van de dag (tot het donker wordt³) de tijd om het aangewezen gebied te verlaten.

Het evacuatieadvies van de burgemeester wordt gegeven op een moment dat het nog niet 100% zeker is of een overstroming van de waterkering ook daadwerkelijk zal plaatsvinden. In de praktijk zal ook wel eens een evacuatieadvies worden afgegeven die niet wordt gevolgd door een overstroming.

Als het gebied wordt afgesloten zorgt de Veiligheidsregio er voor dat de hulpdiensten en de meldkamer op de hoogte zijn van de afsluitingen.

4.2 Afschaling

³ Om veiligheidsredenen is het uitgangspunt dat in principe niet in het donker wordt geëvacueerd. Bij het advies om te evacueren wordt daar rekening mee gehouden. Het besluit zal daarom nooit vlak voor het donker worden gecommuniceerd (of het moet om een doorbraak van een waterkering gaan).

De afschaling betreft een afbouwfase gedurende enkele dagen na het zakken van het water en een nazorgfase gedurende langere tijd als de situatie in de bewoonde gebieden weer is genormaliseerd.

⇒ Fase 4 = Afbouwfase

Doel afbouwfase

Het doel van deze fase is het faciliteren van de terugkeer van de bewoners naar hun huizen.

Start afbouwfase

Deze fase gaat in als het water niet langer over de waterkeringen stroomt en het water de komende dagen / weken niet opnieuw zo hoog zal stijgen dat het water weer over de waterkering gaat stromen.

Acties

Afschaling betekent niet dat de bewoners meteen kunnen terugkeren naar hun huizen. Het gebied moet eerst weer worden gecheckt op veiligheid.

Wanneer het water uit het gebied is maakt de gemeente haar wegen schoon en inspecteert en herstelt zij indien nodig de wegen en het straatmeubilair.

⇒ Fase 5 = Nafase

Doel nafase

Het doel van deze fase is het verlenen van nazorg aan bewoners, het evalueren van het evacuatieproces en het (eventueel) uitvoeren van herstelwerkzaamheden.

Start nafase

Deze fase gaat in zodra de bewoners weer naar hun huizen zijn teruggekeerd.

Acties

In de nafase treedt de gemeente in contact met de dorpsraad om te informeren hoe het proces door hen ervaren is, wat er goed ging en wat de volgende keer verbeterd kan worden.

Het evacuatieproces wordt intern geëvalueerd en met betrokken externe partners.

Verbeterpunten worden doorgevoerd en het draaiboek wordt waar nodig aangescherpt.

De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de genomen besluiten en het evacuatieproces.

5 Risico's en evacuatie

5.1 Zelfredzaamheid bewoners / ondernemers

De bewoners / ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van hun woningen. Wel is het raadzaam om bij het inrichten ervoor te zorgen dat waardevolle spullen snel en gemakkelijk uit huis te verplaatsen zijn of op een hogere plaats op te bergen zijn en te zorgen voor een noodpakket in huis. Op de website <https://www.wachtnietopwater.nl/> staan heel veel tips over wat een bewoner / gebruiker kan doen om deze zelfredzaamheid te vergroten en voorbereid te zijn op de komst van hoogwater. Daarnaast wordt dit onderdeel aangehaald in de folder die bewoners gaan ontvangen over het hoogwater Maas.

Als bewoners / ondernemers voor langere tijd hun woning verlaten, bijvoorbeeld voor vakantie, moeten zij zelf maatregelen treffen met het oog op een eventuele overstroming tijdens hun afwezigheid. In ieder geval ligt de verantwoordelijkheid voor voorzorgsmaatregelen voor de eigendommen bij de bewoners / ondernemers zelf.

De bewoners / ondernemers zijn ook zelf verantwoordelijk voor hun evacuatie en voor die van hun gasten. De gemeente gaat er vanuit dat iedereen zelfredzaam is en de noodzakelijke maatregelen in en om de eigen woning zelf kan treffen. Mochten bewoners / ondernemers echter hulp nodig hebben, dan moeten zij dit tijdig melden aan de gemeente of bij de werkgroep Hoogwater Arcen. Zodoende kan de gemeente (eventueel in overleg met de hulpverleners) hulp aanbieden.

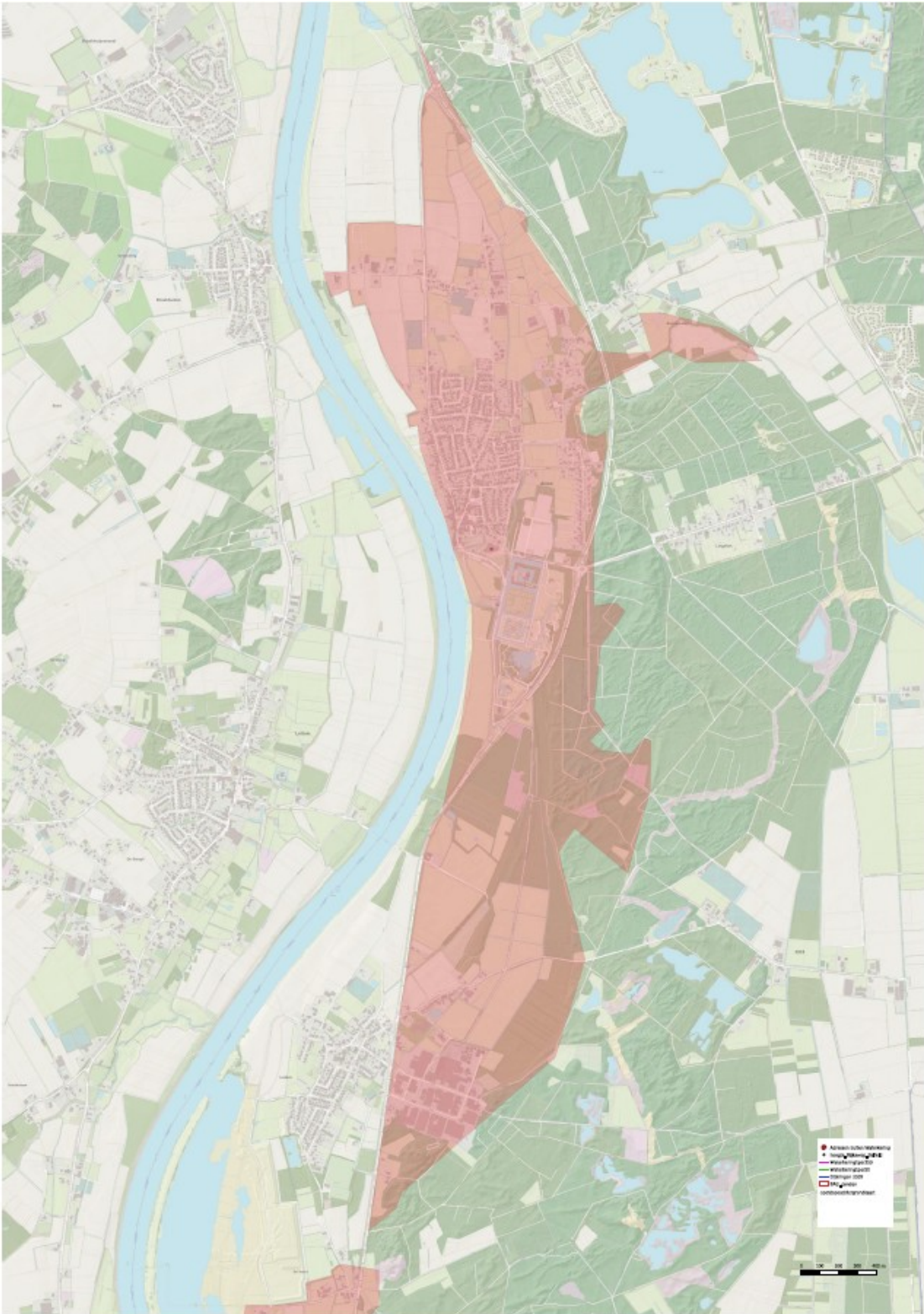
5.2 Evacuatie

De bewoners / ondernemers moeten dus zelf de evacuatie van zichzelf en hun vee / huisdieren organiseren. Mochten zij dit zelf niet kunnen organiseren, worden ze bijgestaan door andere hulpverleningsinstanties. Bij een eventueel vertrek moeten zij een aantal zaken regelen. In de folder die de bewoners / ondernemers hebben ontvangen en de website <https://www.wachtnietopwater.nl/> staat beschreven wat ze moeten regelen bij een evacuatie.

Bij besluit om te blijven is het verstandig om dit te laten weten aan familieleden en/of bureu. De bewoners / ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor het elders vinden van onderdak voor zichzelf en hun vee / huisdieren. Indien zij niet in staat zijn om elders onderdak te hebben of te vinden zal de gemeente opvang regelen.

Als de bewoners / ondernemers niet in staat zijn om zelf transport te regelen om het gebied te verlaten dan zal de gemeente transport regelen.

Het te evacueren gebied zal zijn:

5.3 Evacuatie-route

In het gebied van Arcen zullen, als het evacuatieadvies is gegeven, een aantal wegen worden afgesloten en worden bewoners / ondernemers van Arcen verzocht om via de Maasstraat naar het Noorden te rijden of via de Lingsforterweg naar het Oosten. Alles richting de Rijksweg. De route en afzettingen zijn opgenomen in een bordenplan dat als bijlage is toegevoegd aan dit draaiboek (zie bijlage 3).

5.4 Achterblijvers

Het advies om te evacueren zal dringend zijn maar niet verplicht. Bewoners die achterblijven, moeten zich bewust zijn van de consequenties. Bij nood (gezondheidsklachten, brand, etc.) kunnen hulpdiensten hen minder snel bereiken. Men neemt bewust het risico om te blijven en dient hier dan ook rekening mee te houden in geval van een calamiteit.

6 Herstel en nazorg

6.1 Schadevergoeding

Ten aanzien van een eventuele vergoeding van schade of gemaakte onkosten zijn er een aantal mogelijkheden die kunnen gaan gelden.

Allereerst kan het zijn dat bepaalde schade verzekerd is via de eigen verzekering van een bewoner / ondernemer. Veel verzekeringen dekken waterschade door een natuurramp echter niet. In dit soort gevallen kan het zijn dat de overheid het hoogwater als een ramp bestempeld en dan kan de WTS (Wet Tegemoetkoming Schade) van kracht worden. Het is dan aan de uitwerking wat de vergoeding inhoud en voor wie deze geldt.

6.2 Wet Tegemoetkoming Schade (WTS)

De Wet tegemoetkoming schade bij rampen is een Nederlandse wet die vastgesteld is in 1998. Doel is regels te stellen voor een tegemoetkoming door het Rijk aan gedupeerden in de schade en de kosten bij een overstroming door zoet water, een aardbeving, een andere ramp of een ander zwaar ongeval.

In een door het Rijk aangewezen rampgebied is er voor gedupeerden recht op een tegemoetkoming voor een aantal vormen van door een expert vastgestelde en onverzekerde schade c.q. kosten die daar het rechtstreeks en onmiddellijk gevolg van is/zijn, te weten:

- de schade aan een woning, woonwagen of woonschip en de inboedel
- de schade aan de openbare infrastructurele voorzieningen
- de schade aan de vaste en de vlottende activa
- de teeltplanschade aan gewassen
- de bedrijfsschade als gevolg van verlies of verwonding van de veestapel
- de kosten om het landbouwbedrijf weer op te starten
- de evacuatiekosten van personen en roerende zaken
- de kosten van voorkoming vooraf en opruiming achteraf van de schade

Medewerking door provincies en gemeenten

Het Rijk kan de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, provinciale staten en gedeputeerde staten verplichten mee te werken aan een goede uitvoering van deze wet.

Kosten en middelen

Het Rijk maakt van tevoren regels hoe aanvraag door gedupeerden moet worden ingediend en behandeld. Ook kunnen er regels komen waarmee eerst voorschotten worden uitgekeerd. Er zijn verder regels voor de vergoeding van kosten voor de hulp van provincies en gemeenten.

7 Communicatie

7.1 Risico communicatie

Risicocommunicatie is de communicatie over risico's waaraan mensen blootstaan bij een incident of ramp, voordat een ramp of incident zich daadwerkelijk voordoet. Het doel van effectieve risicocommunicatie is dat er informatie verstrekt wordt over de risico's van hoogwater en dat hiermee bewustwording gecreëerd wordt. Daarnaast moeten bewoners / ondernemers door risicocommunicatie handelingsperspectieven aangeboden krijgen, zodat zij weten wat zij moeten doen ten tijde van hoogwater. Risicocommunicatie moet er dus opgericht zijn om de bewoners / ondernemers zo goed mogelijk te informeren over het hoogwater en de gevolgen daarvan.

Door goede risicocommunicatie wordt de zelfredzaamheid van de bewoners / ondernemers vergroot en maakt de informatievoorziening de bewoners / ondernemers waakzaam op hoogwater en de gevolgen ervan. De gemeente Venlo sluit aan bij het besluit dat de Nederlandse regering in 2008 heeft genomen ten aanzien van zelfredzaamheid. In het besluit staat dat iedere Nederlander in een noodsituatie gedurende drie dagen (72 uur) zelf moet kunnen voorzien in de primaire levensbehoeften als voldoende water en voedsel.

In de informatiefolder die bewoners / ondernemers nog gaan ontvangen, staat precies beschreven wat de bewoners / ondernemers voor deze periode in huis moeten hebben om zelfredzaam te zijn tijdens hoogwater. Tevens is in de folder beschreven waar bewoners / ondernemers aan moeten denken als zij het advies krijgen om te evacueren en wat zij dan moeten doen om hun huis / bedrijf zo veilig mogelijk achter te laten. Hierdoor zijn zij goed geïnformeerd over de mogelijke risico's van hoogwater, wat zij hier tegen kunnen doen en wat er van hen verwacht wordt.

7.2 Crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie is de communicatie vanaf het moment van opschaling tijdens hoogwater tot en met de nase en voorziet voor een ieder in de informatiebehoefte. Crisiscommunicatie is een in de Wet veiligheidsregio's vastgestelde taak van de burgemeester. De burgemeester verschaft informatie aan de bewoners / ondernemers over hoogwater, de verwachtingen en de mogelijke gevolgen, alsmede over de daarbij te volgen tijdslijn.

7.3 L1 Rampenzender / Nu.venlo.nl / Omroep Venlo

Formeel is L1 de rampenzender in het gebied van Limburg-Noord. Daar zal alle regionale informatie vanuit Veiligheidsregio gedeeld worden.

Vanuit de gemeente Venlo zal de lokale en belangrijke informatie worden gedeeld op de website nu.venlo.nl. Dit staat dicht bij de inwoners van Arcen. Vandaar dat er ook contacten worden gelegd met Omroep Venlo om via dit kanaal de inwoners van Arcen te kunnen informeren.

8 Borging draaiboek

Het draaiboek is vastgesteld door het college van B&W van de gemeente Venlo en wordt ter kennisgeving aangeboden aan de gemeenteraad. De burgemeester voert de bestuurlijke coördinatie en wordt daarin ondersteund en geadviseerd door de coördinatoren openbare veiligheid van de gemeente Venlo.

Wanneer het draaiboek tot uitvoering komt, ligt de coördinatie en de ambtelijke verantwoordelijkheid bij het team bevolkingszorg van de gemeente Venlo.

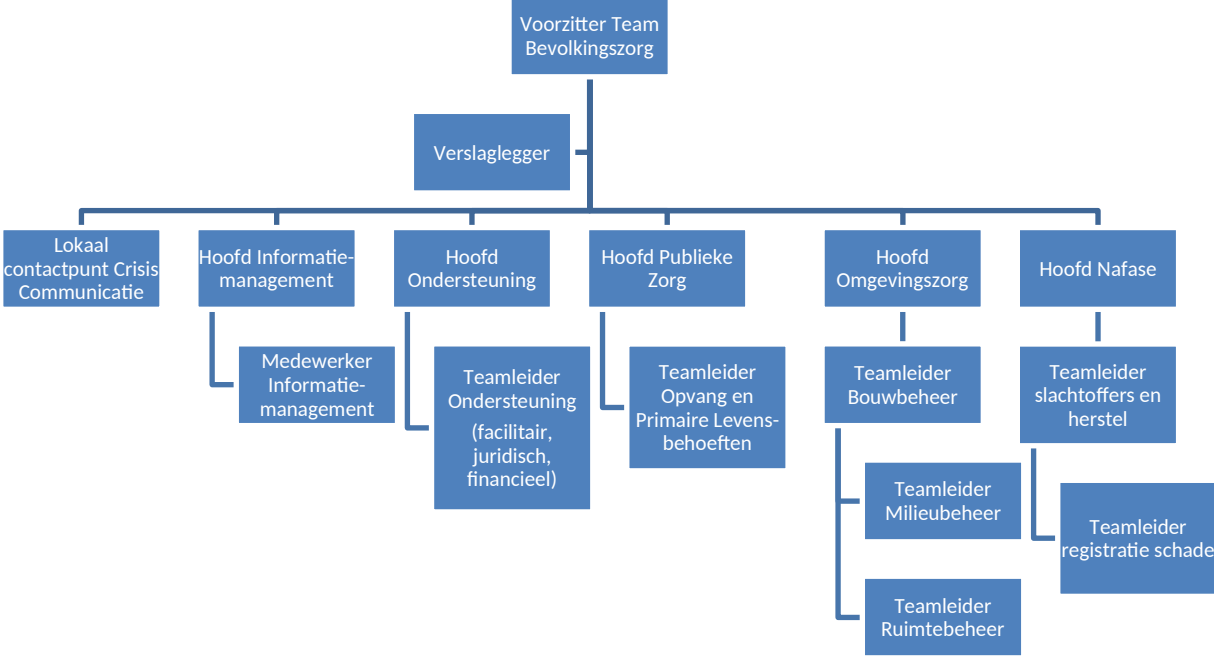
8.1 Up-to-date houden / onderhoud van het draaiboek

De coördinatoren openbare veiligheid kijken jaarlijks of en waar het draaiboek moet worden aangepast. Dit gebeurt in samenspraak met de veiligheidspartners en de Hoogwatergroep Arcen.

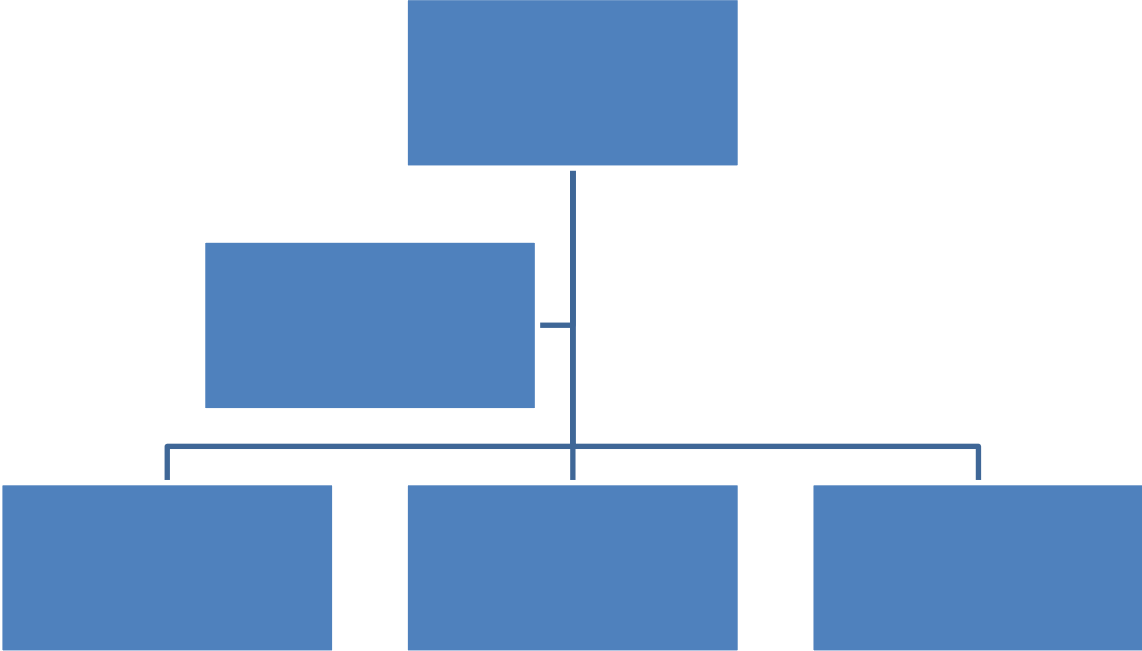
Het aangepaste draaiboek zal daarom ook jaarlijks worden aangeboden aan het college ter vaststelling, zodat het draaiboek openbaar wordt en de bewoners / ondernemers op de hoogte kunnen worden gebracht van het aangepaste draaiboek.

Als er mogelijkheden zijn om een gezamenlijke oefening uit te voeren, wordt het draaiboek toegepast. De resultaten van een dergelijke oefening en de leermomenten hiervan zullen dan geëvalueerd moeten worden.

Bijlage 1 Organogram Team Bevolkingszorg

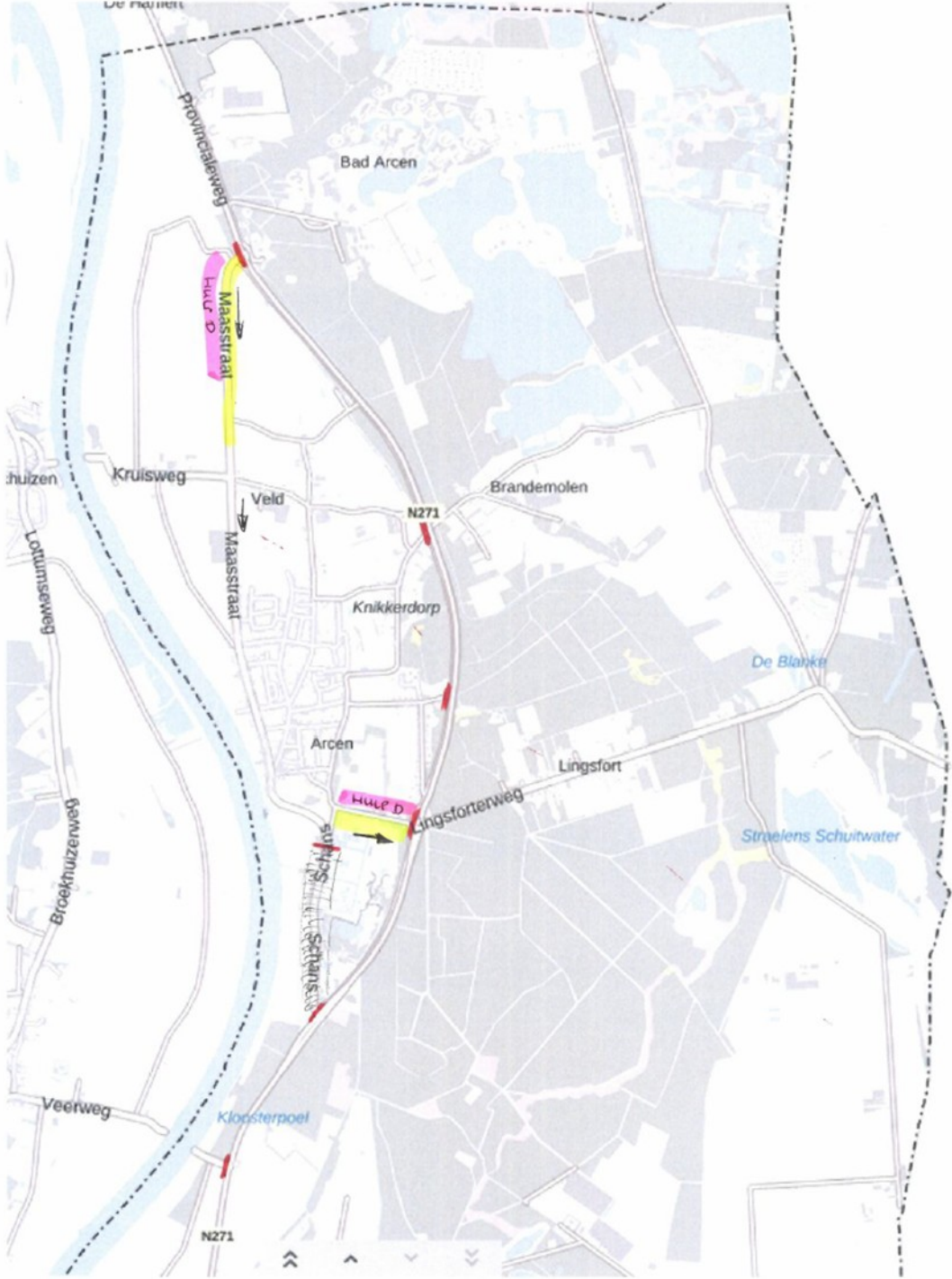
Bijlage 2 Organogram hoogwatergroep Arcen

Organogram wordt nog aangeleverd door hoogwatergroep Arcen!

Bijlage 3 Evacuatie route Arcen

ARCEU

Bijlage 4 Format brief buitendijkse objecten

Oproep tot evacuatie

<>

Beste bewoner,

U bent de bewoner en/of eigenaar van een pand dat buiten de waterkering van de Maas gelegen is. Dit betekent dat u in de komende dag te maken zult krijgen met zeer hoge waterstanden van de Maas. De gemeente Venlo en alle andere overheidsdiensten zijn met man en macht bezig om de schade van het hoogwater zo veel mogelijk te beperken. Buiten de waterkering kunnen we uw veiligheid echter niet garanderen.

Wij roepen u daarom op om iedereen die woont, verblijft en/of werkzaam is op deze locatie in veiligheid te brengen. Doe dit vandaag, <.....>, want het water zal <.....> zijn hoogste punt bereiken.

Wat te doen:

- Uzelf en anderen in veiligheid brengen. Liefst op hooggelegen terrein.
- Zet waardevolle spullen hoog en droog.
- Schakel gas en elektriciteit uit.
- Loop niet over ondergelopen straten. Sommige putten kunnen openliggen.
- Vermijd zoveel mogelijk contact met rioolwater. Van rioolwater kun je ziek worden.
- Plaats indien mogelijk waterkerende middelen zoals zandzakken of schotten.

Heeft u hulp nodig?

We gaan er vanuit dat u in staat bent om zelfstandig naar een andere veilige locatie te vertrekken. Mocht dit niet lukken, om welke reden dan ook, neem dan contact op met de gemeente 14077.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester Antoin Scholten

Bijlage 5 Concept noodverordening

Noodverordening hoogwater <...>

De voorzitter van de Veiligheidsregio Limburg-Noord

OVERWEGENDE

dat op basis van informatie van de Veiligheidsregio Limburg-Noord tijdelijk extra maatregelen nodig zijn in het kader van het voorkomen van een ernstige verstoring van de openbare orde en/of veiligheid van personen in de gemeente Venlo;

dat het in verband met (een ernstige dreiging van) hoogwater in de gemeenten in Zuid- en Midden-Limburg en de daarop gevolgde maatschappelijke onrust in die gemeenten, er sterke aanwijzingen zijn dat ook in de gemeente Venlo ernstig rekening dient te worden gehouden met verstoringen van de openbare orde en/of veiligheid en het derhalve noodzakelijk is maatregelen te treffen ter handhaving van de openbare orde en veiligheid;

dat ernstige vrees bestaat voor het ontstaan van letsel aan personen en/of schade aan goederen en het ontstaan van (ernstige) wanordelijkheden;

dat het in dit verband noodzakelijk is, ter handhaving van de openbare orde en ter beperking van het gevaar voor personen, algemeen verbindende voorschriften te geven voor het grondgebied van de gemeente Venlo;

dat het naar aanleiding van bovengenoemde dreiging gewenst is dat hulpverleners en onderzoekers veilig en ongestoord hun werk kunnen doen en dat in verband daarmee het van belang is, dat derden de toegang tot het gebied wordt ontzegd of op afstand worden gehouden;

gelet op artikel 176 van de Gemeentewet, artikel 443 Wetboek van Strafrecht en artikel 39 van de wet Veiligheidsregio's;

BEVEELT

Artikel 1 Evacuatie

Eigenaren, bewoners en/of huurders van woningen en/of andere gebouwen, gelegen binnen Belfeld tussen Maasstraat/rotonde en stuw (tussen Rijksweg en Maas), Oud Steyl en Maasveld, vanaf Océ tot en met Velden, Lomm en Arcen (alles tussen Rijksweg en Maas), in Venlo het gebied tussen restaurant Valuas, Urbanusweg, A67 en de Maas, het gebied tussen Hout-Blerick en Baarlo (van de watermolen tot de Berckt) zoals aangegeven op bijgevoegde plattegrond en mensen die zich in het gebied bevinden, worden dringend geadviseerd hun woning of (bedrijfs)pand onmiddellijk te verlaten en niet eerder terug te keren totdat het gebied formeel door het gezag weer veilig is verklaard en vrijgegeven voor bewoning en/of ander gebruik; (huis)dieren dienen ook meegenomen te worden.

Artikel 2 Toegang gebied

Het is eenieder, voor zover niet rechtstreeks betrokken bij de hulpverlening en/of onderzoek, verboden zich te begeven naar of op te houden binnen de in artikel 1 genoemde gebieden. Op eerste vordering van de politie dienen onbevoegden zich onmiddellijk te verwijderen van het in dit artikel aangegeven gebied.

Artikel 3 Gedogen werkzaamheden

Rechthebbenden op een (on)roerend goed, gelegen binnen het aangewezen gebied, zijn verplicht - indien de omstandigheden dit vereisen - te gedogen dat werkzaamheden en maatregelen die noodzakelijk zijn in verband met de hulpverlening en/of onderzoek gericht op het voorkomen of beëindigen van verstoringen van de openbare orde, kunnen worden uitgevoerd in of aan hun eigendom en/of gehuurde, dan wel voor opsporingstaken.

Artikel 4 Betreden terreinen en gebouwen

Zo dikwijls de hulpverlening of naleving van enig voorschrift dit vereist dan wel voor opsporingstaken, wordt aan hen die met de hulpverlening of handhaving van dit voorschrift zijn belast of daaraan moeten meewerken, de bevoegdheid verstrekt al dan niet afgesloten terreinen, ruimten (woningen daaronder inbegrepen) en voer/voertuigen, desnoods tegen de wil van de eigenaar, bewoner of gebruiker, te allen tijde te betreden of binnen te treden; NB voor zover het woningen betreft met inachtneming van de Algemene wet op het binnentreden.

Artikel 5 Algemene aanwijzingen

Alle aanwijzingen, gegeven door politie en overige hulpverleners in en rond dit gebied, die worden gegeven in het belang van de openbare orde en/of veiligheid van personen en goederen, dienen strikt te worden nagekomen.

Artikel 6 Verboden kleding

Het is verboden zich naar of van het aangewezen gebied te begeven, gekleed op een wijze die gezichtsherkenning of identificatie door ambtenaren van politie bemoeilijkt of kan bemoeilijken. Hieronder wordt in ieder geval (niet limitatief) verstaan het dragen van gelaatsbedekkende kleding, capuchons, bivakmutsen, helmen en dergelijke.

Artikel 7 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op <...> en geldt tot <....>, of tot het tijdstip waarop door of vanwege de voorzitter van de Veiligheidsregio Limburg-Noord bekend is gemaakt dat de verordening wordt ingetrokken.

Artikel 8 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als Noodverordening hoogwater <....>. Deze verordening is raadpleegbaar via de website van de gemeente en via de website van de Veiligheidsregio Limburg-Noord.

Deze verordening is inmiddels, ingevolge artikel 176, lid 2 van de gemeentewet, ter kennis gebracht van de gemeenteraad, van de commissaris van de Koning, de politiechef van de eenheid Venlo-Beesel en van de Hoofdofficier van Justitie.

Venlo, <.....>

De voorzitter van de Veiligheidsregio Limburg-Noord,

A.S. Scholten

**Bijlage 6 Belangrijke adressen en telefoonnummers i.v.m. hoogwater
(NIET OPENBARE BIJLAGE!)**